

NÆRDØDSMENNESKER

Fra abe til menneske til bevidsthedens næste store skridt

Af Henrik Schøneberg

Overmennesket griner af mennesket, som mennesket griner af aben. Således talte Zarathustra i Frederich Nietzsches berømte værk af samme navn, om Zarathustra der drog til Motley Cow for at overbevise mennesket om, at der fandtes en helt ny og bedre måde at være menneske på, og Zarathustra havde ret.

Ser man historisk på bevidsthedens udvikling, er Nietzsches tanker om overmennesket mere end blot ren og skær utopi. Livet er hele tiden blevet mere og mere højt udviklet, og at tro det slutter her, er reelt udtryk for menneskets tendens til selvovervurdering som dengang for mange historiebøger siden, hvor Hegel i sit store værk om tidsånden proklamerede, at historien var ved sin ende.

Men hvad er så det næste skridt i bevidsthedens udvikling, hvis den ikke har udviklet sig færdigt?

Svaret kan meget vel være, at livet, som først begyndte at mærke sig selv gennem dyrerigets følelsesliv, og dernæst blev selvbevidst, og i stand til at undre sig over, det var til, i det næste skridt bliver i stand til at forlige sig med, at det er til.

Vi mennesker har ikke rigtigt forliget os med livet, og at det er her, vi hører til. Vi lever ikke som Zarathustra, der følte sig 100 procent hjemme her på kloden, og gennem sin dannelsesrejse lærte, at alt i bund og grund er skønt og godt.

Tværtimod drømmer vi os væk til himmerige eller bedre tider, og vi bruger enorme

mentale ressourcer på at frustreres over hinanden, ligesom vi konstant handler i modstrid med vore egentlige interesser igennem dårlige vaner, overspringshandlinger og lignende. Vi udlever ikke os selv, udnytter ikke de muligheder, livet tilbyder os, drømmer os konstant væk fra nuet, og dette er udtryk for, at vi ikke rigtigt har fundet os ordentligt til rette her i livet.

Denne manglende accept af tilværelsen bliver særlig klar, når man drejer blikket mod en lille gruppe mennesker, der rent faktisk har formået at forlige sig med livet og leve livet på livets præmisser, nemlig mennesker der har oplevet nærdødsoplevelser.

Har man fået et hjerteslag, og er man lige netop blevet genoplivet igen, sker det meget ofte, at oplevelsen får én til at gennemgå en forbløffende forvandling, der fører til et meget mere klart blik på tilværelsen.

Nærdøds menneskene holder mere intenst af livet, bliver mindre materielt orienterede, og føler et tættere tilhørsforhold til alle mennesker og naturen. De tænker ikke over, hvad andre tænker om dem, men lever i stedet deres egne værdier fuldt ud med klare altruistiske mål for øje. De accepterer livets begrænsninger og tilværelsens skrøbelighed, og de ser end ikke smerten i livet som noget egentligt slet, men blot som en del af det der gør det smukke liv muligt.

Sagt på en anden måde: Menneskene er

*“Overmennesket griner af mennesket, som mennesket griner af aben.
Således talte Zarathustra i Frederick Nietzsches berømte værk om Zarathustra.”*

selvbevidste, men nærdøds menneskene er blevet livsbevidste.

Det er enormt interessant, at den store filosof Martin Heidegger teoretisk har begrundet, hvad det er ved nærdødsoplevelsen, der gør, at den virker så transformerende på os. Især fordi han afviste, at nærdødsoplevelsen havde noget at gøre med hans filosofi. Alt tyder på, at han skrev en uafhængig teori, om hvordan mennesket kan realisere sig selv, som han ikke selv indså kunne verificeres gennem de på hans tid ringe studerede nærdøds mennesker.

Heidegger skrev, at for at leve livet autentisk og godt da må man erkende, at døden kan snige sig ind på én, hvert øjeblik det skal være. Grunden til dette er blandt andet at erkendelsen af, at man som individ kan dø, giver én blik for, at man overhovedet er et individ, hvilket vi overser i dagligdagen, hvor vi handler som alle andre, så vi kan glemme os selv i “dem” verdenen i bestræbelserne på at lulle vores angst for vores egen personlige død i søvn.

Nærdøds menneskene er blevet opmærksomme på livets skrøbelighed, og har erkendt det som et grundvilkår ved tilværelsen, hvilket har gjort, at de ikke længere flygter ind i “dem” verdenen, og lader sig diktere af dens luner og moder. De lever derfor livet selvstændigt, resolut og autentisk, fuld af mening og klarsyn og med en accept af livets begrænsninger og derigennem en forståelse for dets muligheder.

Nærdøds menneskene dvæler i “dem” verdenen på deres egne præmisser i stedet for anstrengt at gemme sig i den, og de kan derfor holde af “de andre” på en meget mere over-skudsagtig måde, hvor det ikke handler om, hvordan de tager sig ud i de andres øjne fra det ene øjeblik til det næste, men hvordan de kan udleve deres værdier på baggrund af vores allesammens fælles “dem” verden.

For Nietzsche, Heidegger og nærdøds menneskene gælder det, at de har opnået en korrekt erkendelse af, at der findes en meget bedre måde at anskue tilværelsen, end vi normalvis er opmærksomme på.

Det er vigtigt, vi lader os inspirere af deres tanker, for det er nødvendigt, vi udvikler en mere livsbevidst intelligens, så vi kan tilpasse os den moderne verdens farer og overleve vores egen teknologi, ligesom vi før har overlevet naturens farer ved at højne vores intelligens og udvikle en meget sofistikeret evne til selvbevidst tænkning.

Som Einstein lidt polemisk sagde, kan man ikke løse et problem ud fra det samme bevidsthedsniveau, som skabte det. Heldigvis viser nærdøds menneskene, at vi vitterligt har et potentiale for at hæve os op over menneskets selvbevidste niveau og blive livsbevidste individer, der forstår at holde intenst af hele verdenen og udleve vores bedste selv fuldt ud.

Henrik Schøneberg er filosof/foredragsholder, cand.mag. i filosofi og videnskabsteori.

